



Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180--
Pe un jumătate an.....Lei 100--
Autorități și instituțiuni.....Lei 500--
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Amnestiații indulgenței noastre.

O duhoare pestilențială, un miros greu de stărv în putrefacție infectează par'că atmosfera prea de timpuriu descătușată din zăbrălele iernii. E duhoarea, mirosul greu, ce a-burează de pe stărvurile cadavrice ale apostolilor liberali, porniți în mișcări paralizante cadente, ca să ne anunțe, că dacă dragostea și alipirea lor față de noi până 'n prezent a fost nițel cam moderată, apoi pentru viitor această dragoste se va deslănțui asupra noastră cu vehemența puvo-lului distrugător de diguri.

Iată dar, că aceste bufonice stații a unor vremi de urăta pomina vreau pur și simplu să deslănțue asupra noastră lavina dragostei lor. Ori, eum, după vorba românului și cu dragostea poți omori omul, mai ales când cunoaștem calitatea de ultimă speță a dragostei liberalilor față de noi, ni se impune ca la vreme să o-prim avalanșa acestei dragoste prin forța disprețului nostru.

Ne cunoaștem pe deplin poporul, ni cunoaștem calitățile sale distinse, simțul său profund moral, impresionantul său dispreț pentru cei timbrați cu timbrul necinstei și neomeniei. Ni cunoaștem acuitatea dezvoltată a simțului său psihologic; deci ușurința, cu care despica el sincerul de prefăcătorie, loialul de farizeu. Numai datorită acestui simț psihologic atât de dezvoltat, a putut da el, dovada maturității sale și în discernerea situațiilor și conjuncturilor politice.

Tocmai pentru aceasta, am fi ingrafi față de blajinul nostru popor, dacă am presupune măcar mășava posibilitate de a da ascultare acestor strigoi ai vieții noastre politice.

Nu. Bunului simț al poporului nostru îi repugnă a sta la laifas măcar — necum a le da ascultare — a-celora, cari de mult au fost pironiți la stâlpul infamiei, de mult au fost aruncați în groapa cu gunoi. Aceia, cari timp de zece ani ne-au supt până și măduva din oase, ne-au bătut și batjocorit, ne-au furat libertatea, ne-au ultragiast conștiința și simțul național, ne-au sărăcit și dus la sapă de lemn, au dat pe deplin dovadă, că sunt elemente cu totul străine sufletului și aspirațiilor noastre, deci nu au nimic comun cu fondul sufletesc al neamului nostru, tocmai pentru marile lor păcate voite, învrednicitu-s'au de disprețul și nu

de ascultarea noastră. Să le trimitem deci acum în pragul alegerilor un augur: Apage Satana.

Dar când le trimitem acest mesaj al indulgenții noastre, ne ținem de datorie să le amintim un lucru. Poporul în baza suveranității sale, condus fiind de sentimente cu adevărat umane, a trecut cu vederea noianul păcatelor lor și cu un cavalerism impunător le-a acordat amnestia. Să nu uite deci liberalii, că sunt amnesti-

ații indulgenții noastre.

Prin acest avertisment nu facem aluzie la forțe și violențe, doar din contră vrem să evităm acestea.

Tocmai pentru aceasta adresăm liberalilor imperativul nostru să-și modereze nițel temperamentul, să nu vorbească de violențe, cu atât mai vărtos să nu încerce să le producă.

Căci să nu uite un lucru, sunt amnestiații indulgenții noastre.

ALEX. HORGA.

La datorie!

Ne despart câteva zile de alegerile județene. După marea biruință pe care democrația românească a câștigat-o în 12 Decembrie 1928, 5 Februarie 1930 va însemna cu siguranță ultima expugnare a cetății liberale, care va trebui pentru binele acestei țări, iremediabil dărâmată. A fost atât de spurcată de mizerabilă și de nerușinată această cointeresare liberă, constituită în bănci, în birouri, în consilii județene, comunale și în toate posturile de unde putea să-și înfigă ventuzele în sângele nostru!!

A fost atât de păgubitoare și mașteră acestei țări încât acum când avem ocazia s'o sugrumăm — glasul care ne tâșnește din adâncul conștiinții este acelaș fulger: **La datorie!!** La datorie fiecare!! Avem prilejul să așezăm edificiul țării pe alte temelii, viitorul ei să-l împletim în alte aureole, existența noastră să o asigurăm a fi mai ușoară, mai ome-nească, mai respectată.

Legea descentralizării a reabilitat voința poporului la rangul ei de supremă dogmă în stat, poporul nu mai e bătut în alegeri — urnele nu se mai fură, Davidoglu nu ne mai batjocorește!!

Țăranii nu mai sunt împușcați ca pe timpul generalului Averescu la Hunedoara — pe la oficii suntem tratați ome-nește, așa cum trebuie să fim în țara noastră!!

Dacă vreți ca această situație bună să dureze, atunci la datorie cu toții.

5 Februarie e aproape. Nici unui român conștient nu i permis să lipsească dela vot!!

Și votul lui trebuie pus pe roată — dacă vremurile de barbarie liberală nu mai vreți să se întoarcă!!

La datorie! — dacă vreți ca gospodăriile voastre să fie conduse de mâinile voastre trudite dar cinstite fraților plugari!!

La datorie!! pentru fericirea voastră și a copiilor voștri!

„Chemarea” — organizația tineretului național-țărănist din Ardeal, Banat și Bucovina, va aranja pe ziua de 16 Febr. a. c. la orele 10 seara obicinuitul BAL al CHEMĂRII în sa-loanele reștaurantului „New-York” din Cluj, sub înaltul pa-tronaj al

Doamnei Elena Dr. Alexandru Vaida-Voevod și al Domnului Iuliu Maniu președintele partidului național-țărănesc.

Jalba unui poliglot.

Mai alaltăeri, în ziarul de acumu-lări iredente „Ellenzék”, la rubrica „Care ți-e plângerea”, se văicărea e-nervat pe toate coardele de afirmare a sanguinismului maghiar, un oare-care Sz. G., funcționar, nu știu pe unde, protestând cu totalitatea ciolanelor împotriva filmului ce s'a desfășurat pe ici pe colo, fără comentarii în limba lui Csaba, ori Almos — după cum vreți — la cinematograful „Select”.

Intre altele, filosofa — dar foarte mărginit — asupra faptului, cum s'a întâmplat, ca după un deceniu de închegare a poporului român, să se mai folosească graiul acestuia pe ecranul dela cinema menționată mai sus... Căci doar', rogu-mi-te, în absența muzicalității consonantismului pur, adoptat de năvălitorii de odinioară, cari au ocupat inconștient pustiul dintre Dunăre și Tisa, nu se pot azi înțelege subiecte proiectate pe pânze... Și iată de ce? Istorical e foarte simplu, putându-se expune în câteva cuvinte:

„Cel dintâiu film a fost conceput și rulat în Budapesta și astfel însoțit de texte interpretative maghiare... Deci originea filmului e autohtonă”...

După toate aceste indicii, date cu intenția, ca să nu rămână nimic nelămurit înaintea cititorilor, ne permitem câteva întrebări:

Di Sz. G., ce a făcut în decurs de 10 ani, de nu și-a însușit limba acelei țări, unde trăiește? Ba, chiar, dacă nu s'ar găsi în serviciul statului — căci altfel, îl asigur, nu-și ridică cuvântul în jurul cazului, de care ne ocupăm și noi — nu-l chinuie ambiția să-și facă reproșuri pentru darul că s'a născut monoglot? E face pe scârbosul, numai pentru că e șovinist? Ce mizerii ni se făceau nouă în era maghiară, dacă discutăm chestii de ordin iredent? Eram puși numai decât în disponibilitate, indiferent că serveam la stat, sau la întreprinderi particulare

Abstrăgând apoi dela consideren-tul — care iarăși e un semn de renitență paradoxală — că di Sz. G. face deoseire între paralele unui descendent al unor donchichoți, ce-și mâncău carnea de sub șeaua pe care călăreau... și între gologanii unui român, uitând să-și reamintească la iu-teală de faimoasa maximă a împă-ratului roman, Nerone: „Pecunia non olet!” (Banul nu miroase!) — n'a fost îndreptățit să se năpustească asupra direcțiunii cinematografului „Select”, pentru mirajurile viitorului... cari l-au împiedecat să învețe nițel românește...

În orice împrejurare, di Sz. G., în sprijinul celor susținute de dsa, va căuta să ne dea exemple, dacă în era ungurească — dat fiind că și atunci noi constituim majoritatea în Ardeal — filmele erau însoțite și de texte românești... Da?

(Continuare în pag. 2-a.)

Doctrina țărănistă și statul țărănesc

Intr-o țară, unde marea majoritate a populației se ocupă cu agricultura, adevărată țară agricolă, politica generală trebuie să fie astfel îndrumată, încât întotdeauna să se aibe în vedere în primul rând interesele agriculturii. Principiul pe care trebuie să se bazeze întreaga politică economică într-o țară agricolă, este doctrina țărănistă (agrariană) sau țărănismul (agrarianismul), iar statul acela, care organizează pe această temelie, se numește stat țărănist (agrarian). Deosebita luare în considerare a intereselor agriculturii nu înseamnă însă neglijarea intereselor celorlalți factori economici (comerț, industrie, etc.). Din contră trebuie să stabilim, că dezvoltarea agriculturii, a resursei principale într'un stat agrar se poate realiza numai prin încurajarea industriei și comerțului.

În ce privește doctrina țărănistă propriu zisă, aceasta rezultă ca și socialismul din principiul, că exclusiv munca productivă are un drept de existență. Deosebirea doctrinară între țărănism și socialism stă în primul rând pe chestiunea capitalului; pe când socialismul proclamă lupta înverșunată capitalului în general, țărănismul înțelege o colaborare și ajutorare reciprocă între muncă și capital cu excluderea capitalismului parazit. Țărănismul cunoaște numai două clase: una productivă adică muncitoare care trebuie necondiționat sprijinită, și una neproductivă adică parazită, care trebuie combătută cu toate mijloacele. Deci și agrarianismul se bazează pe lupta de clasă, dar nu ca socialismul, care propagă lupta între proletariat și burghezime, ci acționează spre combaterea exclusivă a clasei parazitare. Deoarece însă într'un stat agrar majoritatea clasei productive aparține păturii țărănești, care se află pretutindeni într-o situație disperată, este natural ca agrarianismul să tindă în primul rând spre desrobirea țărănimii din ghiarele cămătarilor și speculanților, spețele cele mai tipice ale capitalismului parazit.

Agrarianismul nu face deosebire principală între micul și marele agricultor; în programul său îmbrățișează interesele tuturor plugarilor și țărănilor deopotrivă, fără considerație la numărul jugărilor proprietăților lor. Intervenind totodată și în interesul muncitorimii agricole (proletariatul agricol), a cărei situație caută să o îmbunătățească cu ajutorul unor reforme sociale moderne, agrarianismul nu se exclude ideii unei reforme agrare parțiale. Aceasta însă trebuie să rezulte din principiul, că pământul este acelaia, care îl muncește sau prin el produce ceva și nu acelaia care îl speculează.

Atitudinea țărănismului față de clasa intelectuală este aceea, ca intelectualii să participe neapărat la munca constructivă, servind țărănimii ca îndrumători; este însă natural că în deosebi în ce privește reprezentanța parlamentară, clasa plugărească, care în cele mai multe țări a încredințat până în prezent apărarea intereselor ei altor bresle, să fie reprezentată prin oamenii ei proprii.

Țărănismul se sprijină deci pe solidaritatea tuturor claselor muncitoare și producătoare cu țărănimea, care este factorul principal al producției unei țări agricole și ca atare fundamentul structurii sale sociale.

Principiile călăuzitoare ale programului economic, țărănist (agrarian) sunt:

Jalba unui poliglot.

(Urmare din pag. 1-a.)

Independent însă de aceasta, îi dorim dlui Sz. G., ca într-o bună dimineață, să se pomenească pe buze cu neaoșul grai românesc, având astfel îmbucurătorul mijloc de a-l putea promova „biglot”...

Omul prețuiește cu atât mai mult, cu cât cunoaște mai multe limbi...

OCTAVIAN ȘIREAGU.

1. Îndrumarea treptată a economiei naționale pe baza cooperăției și cea mai largă protecție și dezvoltare a proprietății țărănești, pe temeiul utilității sociale, ca mijloc de ridicare a producției naționale și de asigurare a țărănimii în contra exploatării.

2. Înlănțuirea dezvoltării industriei naționale prin măsuri: pentru intensificarea producției izvoarelor de energie și organizarea rațională a valorificării și distribuirii forței motrice produse, în interesul economiei naționale, pentru dezvoltarea industriei naționale, în deosebi aceleia în legătură cu valorificarea muncii și îndemnării țărănimii, în toate formele de organizare a industriei mici cu excluderea protecției interesate a industriei parazitare.

Cu ajutorul acestui program economic, a cărui aplicare trebuie adoptată împrejurărilor locale ale țării respective, fiecare țară agricolă poate să se organizeze ca stat agrar (țărănist), fie pe bază națională, fie pe bază internațională. Corespunzător felului de organizare distingem un agrarianism sau țărănism național și internațional, personificat printr'un partid agrarian sau țărănist național (național-țărănist) sau internațional, după cum urmează una s'au cealalta tendință.

Cele mai multe state agrariene în prezent sunt organizate pe bază națională păstrând însă legăturile între ele prin intermediul așa numitului birou agrar internațional. În biroul agrar internațional din Praga, sunt reprezentate ca țări agricole propriu zise, România, Yugoslavia, Polonia și Bulgaria. În aceste țări steagul țărănismului este purtat de una sau mai multe partide agrariene (țărăniste): în România în primul rând de partidul național-țărănesc, apoi de partidul țărănist și de organizația național-țărănistă germană din Banat, liga agrară nefiind un partid politic, poate fi considerată numai ca organizație profesională, în Yugoslavia de partidul țărănesc croat, în Polonia și Bulgaria de partidele agrariene respective. Dar și țările celelalte cu caracter agricol mai puțin pronunțat, ba chiar și țările industriale au organizațiile lor politice agrariene: în Ungaria de exemplu există două partide agrariene, al marilor și al micilor plugari, iar în Germania, Franța, Austria și Cehoslovacia, mai ales în cea din urmă, ideea țărănistă este reprezentată prin puternice organizații politice agrariene. Pentru apărarea țărănimii din punct de vedere politic, Austria și a organizat chiar și o „gardă verde” numită „Bauernwehr”.

Deși după cum am mai amintit, țările agrariene sunt organizate deocamdată în cadrul ideii naționale, totuși putem să vorbim deja astăzi de existența unei „internaționale verzi”, a cărei scop este înfăptuirea doctrinei țărăniste pe bază internațională.

Doctrina țărănistă, inițiativa unei orientări noi, înseamnă deci o schimbare epocală în evoluția politică a diferitelor state. După războiul mondial au apărut în mai toate țările beligerante diferite doctrine politice, dintre care afară de țărănism, numai foarte puține au putut prinde rădăcini, dovada cea mai eclatantă o prezintă chiar țara noastră, unde doctrina țărănistă națională, intrupată prin partidul național-țărănesc reprezintă curentul politic cel mai puternic, care a existat vreodată în România! Dacă pentru un moment putem să considerăm fascismul italian ca singura orientare politică salvatoare față de stările anarhice ce au dominat într-o vreme în Italia, atunci trebuie să mai constatăm că comunismul (sovietismul) a fost acela, care a dus Rusia în situația ei de astăzi, adică în ghiarele falimentului.

Dacă odată agrarianismul va prinde rădăcini în toate țările agrariene, atunci nu va mai exista nici o putere care să-l înlăture.

Agr. Acad. Eugen Dascălu.

Inconsecvență calificată

Toată politica partidului liberal s'a petrecut și se petrece în nenorocite compromisuri. Nici un substrat de bun simț și de moralitate nu secondea acțiunile istoricului partid care se complăce fericit în smârcurile nerușinării și inconsecvenței.

Cuvântul dat, afișarea unei atitudini pentru ei înseamnă mai puțin, decât nimic. Ceeace spun și promit azi, contrazic și calcă mâine. Ceeace scuipe ling întotdeauna. Trecutul partidului liberal ne furnizează multe exemple în acest sens. Constituția de pildă a fost adusă în 1923 de liberali. În ea s'a decretat ca fundamental principiu — cel al suveranității naționale... toate puterile emană dela națiune. Dar toată lumea își aduce aminte că acest principiu nu s'a respectat pentru că liberalii au falsificat voința poporului în alegeri, au batjocorit-o prin baioneta de jandarm și furturi de urne. Așa dar pe de o parte liberalii au înscris în Constituție principiul suveranității naționale, iar pe de altă parte tot ei nu l'au respectat. Ceeace au scuipat au lins. Dar să aducem și un argument mai recent. Atitudinea liberalilor față de reforma administrativă. Știm că partidul liberal a făcut spume la gu-

ra pentru această lege și apoi s'a retras din Parlament declarând sub tăie că nu o respectă. N'a trecut mult însă și iată pe liberali participând în alegerile județene și comunale tocmai pe baza legii administrative din cauza căreia au părăsit Parlamentul. Dl prim-ministru Iuliu Maniu în discursul grandios pe care l'a ținut la Cluj a subliniat de altfel așa cum trebuia acest lucru.

Liberalii și-au pierdut cu desăvârșire simțul rușinii și ceeace adoptă azi lapadă mâne, pentru că să se cufunde zi de zi în cea mai infectă mercială morală. Toate aceste sunt simptomele unei fatale desagregări care a cuprins existența partidului liberal urgisit azi de toată suflarea românească. Lipsa de atitudine precisă în marile chestiuni de stat a făcut din partidul liberal sclavul desorientării și naufragiului.

Inconsecvența, este desigur una din marile racile cari compromit partidul liberal și mai ales prin recidivă ea a devenit calificată și periculoasă. Și ea contribuie alături de celelalte boale incurabile la prăbușirea apropiată a partidului liberal.

VALERIU V. POGĂCEANU.

Cel dintâi steag voinicesc în Banat

Timișoara, 9. În ziua de Sf. Ion a avut loc în comuna Cernăteaz din județul nostru, sfințirea steagului organizației voinicilor din această comună. Sfințirea s'a oficiat în Biserica de către preotul ortodox al comunei, naș fiind dl Ioan Gruici, iar stegar dl Dimitrie Badiu. După oficierea serviciului divin mulțimea care umplea biserica precum și cei ce nu mai avuseseră loc înăuntru s'au grupat în jurul conducătorilor, în curtea sfântului lăcaș. Au vorbit, subliniind importanța organizațiilor de voinici, dl Gheorghe Radu primarul comunei, dl Pompiliu Serbescu, prim-redactor al ziarului „Voința-Banatului” și alții.

Dl Pompiliu Serbescu, ca trimis din partea comitetului județean al „Chemării Banatului” a ținut o frumoasă cuvântare arătând care este datoria tinerimii și chemarea voinicilor, care nu sunt bande de bătaie ci floarea satelor românești. Seara voinicii au organizat o frumoasă serbare cu un program foarte bogat.

Serbarea dela Cernăteaz ne dovedește odată mai mult că entuziasmul pentru partidul național-țărănesc este tot așa de mare ca în trecut și nu mai dovedește dragostea ce o au tinerii satelor pentru organizațiile voinicești.

CORESP.

Singurul român!

Dacă vrei să fiți bine și conștiincios servită
PROCURAȚI-VĂ BLĂNURILE NECESARE

la

**Blănăria
Vieneză**

Cluj, Piața Unirii No. 33

unde este un asortiment bogat de tot felul de mantouri de blană, după cel mai perfect croi și chic, din material de calitate și piei sosite dela Târgul de Mostre din Lipsca. Fiind cumpăratul de blană o chestie de încredere, adresați-vă cu toată încrederea proprietarului

Andrei Fărcaș

care este însuși blănar și singurul român pe piață, garantându-vă prețuri mai etine ca orișunde cu 15-20 la sută dela egal la egal și face înlesniri de plată.

Atelierul propriu!

LUCRU SOLID ȘI CONȘTIINCIOS!

Marfă de calitate!

Scrisori din Străinătate.

Impresii din Germania.

S'ar părea că un stat cu o civilizație înaintată și cu un lung trecut istoric a ajuns într-o fază a vieții sale ca stat, când pășeste înainte cu pași siguri și nimic nu-l împiedecă de a se desvolta în mod pașnic. Sunt însă contraste și surprize în acest domeniu, ca și în toate lucrurile omenesti și cultura cea mai vastă însoțită de o muncă titanică și o energie de fier atrage cu sine în mod fatal și unele fenomene, cari în cele mai multe cazuri strică ordinea și mersul firesc al lucrurilor.

Un exemplu printre multe altele e, cazul cu Germania modernă, așa cum se prezintă după războiul mondial într-o stare de efervescență și care caută să repare rănilor războiului prin o muncă exemplară, executată cu aceeași promptitudine și voință neîntrecută, care cu siguranță, că va duce la jinta urmărită. Acest progres rapid însă e pus de multe ori în cumpănă și amenințat să fie paralizat cu totul.

Republica germană garantează cea mai deplină libertate individuală tuturor supușilor ei fără considerație de neam sau religie. Aceasta natural că e un postulat al civilizației și al culturii popoarelor, dar sunt cazuri în istoria omenirii unde s'a dovedit că nu totdeauna aces e dispozițiuni sunt salutare. Această libertate garantată, au luat naștere și o mulțime de partide politice, cu concepții și programe diferite și cari adunau fel de fel de soluții pentru a scoate țara din impasul în care se afla. Nici studențimea n'a rămas neafinsă. Aproape nu există student care să nu facă parte dintr'un partid politic și să nu-și manifeste atitudinea prin conferințe, presă, cuvântări etc. Ce e mai curios e faptul, că afli și multe elemente comuniste, tineri studioși cari organizează comunismul și-l propagă în mod public fără nici o jenă și cu acel elan, cu care lucră acei indivizi, ce sunt pe deplin convinși de o părere oarecare.

Acțiunea libertății și tot aci e și germenul distractiv și cangrena, care, dacă nu e distrusă de la început, cu greu se mai poate vindeca. Mai vine apoi și faptul că în Germania, în urma unui accident de populație, se află aproape permanent cam până la 2.000.000 de șomeri, cari constituie un pericol iminent pentru stat. Natural că aceștia și apoi tot proletariatul mai ales dela orașe furnizează material comunismului, care vrea, cu orice preț să ajungă să fie întronat reg mul deplorabil din Rusia.

E revoltător faptul, când îi vezi manifestând pe stradă în rânduri dese și cu steaguri roșii — emblema sâ-gelui — pe cari e scrisă toată filosofia lor „Religia e opiu pentru popoare”. Această doctrină, îndreptată în primul rând contra religiei, e destinată peirii chiar din fașe, căci nici când nu s'a văzut o doctrină sau un principiu impunându-se și câștigând teren, dacă n'a fost în concordanță cu rațiunea omenească. Faptul că partidul comunist se dedă la excese cari au proporții, după cum s'a întâmplat mai recent și unde nu lipsesc victime omenesti, e un strigăt alarmant, ca acest germen de putrefacție să fie extirpat radical, ca nu mai târziu să ducă la chestiuni mai complicate. Măsurile de represiune sau dovedit eficace căci oamenii deștepți ai Germaniei nu vor să sacrifice și să distrugă cultura de mii de ani a omenirii.

La această stare de lucruri dacă ne gândim la fericitățile noastre țară, constatăm cu bucurie că n'avem de înregistrat fenomene de aceste morbide, cu toate, că aerul pestilential e numai peste granița de est și că pericolul de contagiune este mai mare. Țăranul nostru cuminte, păstrător de religia și tradiția strămoșească, nicicând nu se împacă cu asemenea concepții, ba chiar le respinge, cu îndignare.

Dacă Pronia cerească ne-a dat o comoară, tot ce am dorit noi și strămoșii noștri, trebuie să o păstrăm, ca

ochii din cap și să o administrăm, cu multă cuminenție. Tinerimea noastră studioasă înțelege pe deplin importanța timpurilor mari în cari trăim și își face o sfântă datorie să muncească din răputeri și cu inimă pentru prosperitatea, întărirea și binele țării noastre. Să nu uităm nici un moment de acei oameni aleși cari conduc destinele României și cari au îndrumat-o pe acel făgaș unde merge cu pași siguri spre un viitor aurit. Asemenea figuri merită toată recunoștința noastră căci ele au înfăptuit cu vorba și fapta acele idei și reforme cari au pus România în rândul statelor moderne și civilizate și astfel e un factor principal de cultură în orientul european.

Leipzig, 26 I. 1930.

Ciupercovici I. Dumitru

Din viața studențimii parisiene.

În viața studențimii române parisiene de un timp, par'că lucrurile n'ar mai fi cum au fost, par'că ar exista ceva ce agită spiritele, predispunându-le la vehemente discuțiuni.

Inceputul acestei stări datează din ziua când Comitetul Cercului Studențesc din trecut și-a dat seama, că nu-și va putea extinde mandatul și pentru acest an.

Faptul plecării însă, cât cu voie, cât fără voie, se mai putea executa fără alt sentiment neplăcut ca regretul.

Regretul?!... În fine cine n'a avut regrete în viață?!

Un sentiment cu mult mai neplăcut este însă... neliniștea și poate glasul conștiinței.

Este deci explicabilă starea sufletească agitată, a acolor cari au pentru ce să fie contaminați de acest rău.

Ori exponenții studențimii parisiene și-au dat seama, că în anul acesta Societatea a primit câțiva noi membrii, cari nu numai, că nu sunt liberali, ori cuziști, nu numai, că nu sunt unelte liberale sau agenți provocatori, în genere nu numai, că nu sunt lăpădături liberalo-cuziste, dar nici chiar umbră de o astfel de concepție nu au. Presimțeau, că cu acești oameni, reprezentanți a curentului nou purificator din țară, sunt șanse să pătească și ei, ceea ce a fost sortit să se întâmple cu bravii lor mecenaiți din țară: o rușinoasă alungare, urmată de darea de seamă fatală cu trecutul.

Inzadar s'a încercat doar totul de a opri avalanșa de purificare care se întrezărea. Duhul de mefisto-dă-nulescu doar și-a pus la încercare tot geniul său rău. Însă hidoasele-ighiare prea s'au înfipt deja în multe locuri, deci prea au devenit cunoscute, așa încât chiar dacă a încercat să le îmbrace în forma unui om mai simpatizat, puterea-i magică a dispărut pentru totdeauna.

Mai mult chiar, desfășurarea firească a lucrurilor n'a putut-o împiedeca deja nici apucătura fostului președinte Caius Barđoși, care confundând regimul actual cu cel care i-a remunerat serviciile trimițându-l la Paris, — simplaminte s'a lansat în membru al partidului, ale cărui concepțiuni diferă de faptele sale?

Iată chestiunile cari preocupă studențimea română din Paris.

Nici vorbă, sunt foarte demne?!

Aceasta este apoi și explicația faptului, că deși în bugetele țării, Parisul, prin „studențime” (inclusiv amantele și agenții de disordine liberali) costă sume fabuloase, totuși suntem țara asupra căreia străinătatea este cea mai prost informată.

De altfel voi mai reveni!

Paris, Ian. 1930.

I. T. MUREȘAN.

Din Viena

Grotescă politică.

Aceasta e prima noțiune și totodată cea mai potrivită, sugerată de rațiune, cetind despre „gamineriile” liberale ultra-recente!

Trebue să fie de fapt ceva extraordinar cu frații noștri liberali, când și presa streină se sesizează, de capodoperile lor opoziționiste. Memorande pe la Regentă, memorande-ultimate către guvern; ei lucrează numai în memorande și ultimate atât sunt de expeditivi. Ce să-i faci — vreau iar domnie frații, și pace! Acuză pe toate căile actuala conducere, de a fi promis numai și se întreabă imediat, unde sunt realizările acestor promisiuni? În ce hal au lăsat însă țara la plecarea dela conducere, nu se întreabă!

Un fapt însă — care e primit cu rezervă chiar și de presa maghiară care orice am zice vede cu ochi buni orice hărțuială în România, — este declarația liberală, că la rigoare vor ști ei să între în conducere, (cu forța pe semne!) pentru a apăra interesele „adânc periclitare ale Statului”!...

Cum zic, această formulă este urmată de reflexiuni de nedumerire și în presa streină, iar în România imi închipui, că nu poate desvolta în primul moment, decât un răs omeric! Numai în primul moment, însă, căruia-i va urma imediat revolta de sine înțeleasă, văzând acest „cimborasso” al cinismului, de a mai vorbi de interesele Statului. S'a văzut foarte bine cum au urmărit interesele Statului, până acum.

Și studiind mai de aproape ultimele evenimente politice, se impune tot mai mult ideea că această sinistră tagmă politică, a ajuns a fi mai rea decât minoritarii. Fiindcă, până când aceștia s'au mărginit la vâlcăreli mai mult sau mai puțin disonante, frații liberali au amenințat, amenință și acum, și sunt cazuri concrete, când au pus vădit bete 'n roate bunului mers al țării.

Și tot așa de caracteristică este neobservarea rezultatelor, actualei conduceri a țării. Și aici le putem face un serviciu chiar fraților noștri liberali, — așa de miopi dintr'odată — de a le arăta de aproape, rezultate palpabile, la cari nu trebuie nici un fel de microscop politic.

Așadar și în primul rând, a câștigat țara și pe dinăuntru și ne dinafară, în nivelul ei social-cultural. În lăuntru, a dispărut jandarmul din locurile unde nu se potrivea, frați liberali, și care de multe ori era singurul executor al voinței voastre. Și a mai dispărut anarhia din instituțiile administrative ale Statului. Ce-țateanul este tratat ceva-ceva mai omenos pe la aceste foruri, simțind și el că e cetățean și nu „fellah” — știți un fel de sclav de pe vremea Faraonilor! Și au mai dispărut chiar și șefii de cabinete împreună cu „secretarele” lor multe.

Și stațiunile de frontiere nu mai sunt acele porți de intrare în Infern, cu cicăliturile și asperitățile continue, din partea vâmlor. Și vă dați seama ce înseamnă o atingere civilizată cu civilizația?!

De ce însă atâtea explicații și perdere de timp? De ce să nu vorbim deschis, la această arzătoare grabă a fraților liberali de a ajunge iar sus?...

S'au terminat pe semne milioanele luate ca merinde la plecare — nu-i așa frați liberali și acum ar fi timpul suprem de a lua iar în mână „periclitare interese ale Statului”!...

Atunci însă aveți cel puțin și un gest de sinceritate odată și vă reformulați deviza, zicând, nu „prin noi înși-ne”, ci „pentru noi înși-ne”!...

Viena, Ianuarie 1930.

BANDU HORATIU.

Popularitatea guvernului.

Printre argumentele ridicole ridicate de organizația liberalo-averescană împotriva guvernării partidului național-tărănesc, cel mai ridicol este desigur cel referitor la scăderea popularității.

Partidul liberal se pretinde popular. Aidoma cel averescan. Se pretind populare pe baza manifestațiilor făcute așa cum știm cu toții. Să dea lupta în alegerile parțiale, atât liberalii cât și averescanii au refuzat, deși știm că numai consultațiile electorale sunt în măsură a da „justa proporție” a popularității lor.

Liberalii și averescanii s'au retras din Parlament spunând că vor merge la masele populare să le lumineze („cu rachiu și vorbe ațățătoare care duc la asinate ca cel dela Vultureni”), și să se supună judecății lor.

După retragerea „țiganilor” din Parlament și prin moartea câtorva parlamentari, au fost declarate câteva locuri vacante de deputat. În alegerile parțiale ce au urmat, opoziția liberalo-averescană s'a abținut. Știind că sunt insuportabili poporului au refuzat să se supună judecății lui. Fac deci numai sgomot. Iar când e vorba de verificare, bat în retragere.

De la efectuarea alegerilor amintite și până acum, presa liberalo-averescană n'a încetat să colporteze că popularitatea guvernului a diminuat în mod simțitor. Afirmații neîntemeiate. Aceștia le-a răspuns urnele zilele trecute în județul Severin.

În acest județ s'a efectuat alegerea unui senator în locul defunctului Aurel Văleanu. Candidatul partidului național-tărănesc, dl Gh. Dobrin, ieșit biruitor cu o zdrobitoare majoritate. Din sufragiile exprimate, 80% și ceva au fost obținute de candidatul guvernului. La fel în județul Caraș.

Alegerea din aceste județe a dovedit conservarea intactă a popularității guvernului, popularitate care nu mai poate fi desmințită de anacronismul partid liberal, căci au vorbit cifrele „semne ce vorbesc mai concludent decât vorbele”.

Țara a rămas deci credincioasă noului regim, care prin năzuințele generatoare ce le depune zi de zi vor schimba aspectul politic al acestei țări. Evenimentele viitoare ne vor confirma cu siguranță.

Alegerile recente comportă o îndoită semnificație. S'a dovedit incapacitatea partidului liberal de a câștiga masele populare și că partidul național-tărănesc are, ferm, de partea lui, opinia publică. Are însă și o semnificație mai adâncă. Ea prevestește marea biruință în alegerile apropiate.

Dnii liberali și averescani s'o lasă deci mai încet cu sgomotul în jurul popularității.

FAINA L. FELIX.

Când? Unde? Până când?

— Când?

— În 16 Februarie începând cu orele zece seara.

— Unde?

— În saloanele dela „New-York” din Cluj.

— Până când?

— Până 'n zori de zi se va dansa și petrece. Ca 'ntotdeauna la balurile „Chemării”.

Domnii colaboratori ai ziarului nostru din străinătate sunt rugați a-și trimite la ziar adresa pentru a le putea trimite carnetul de corespondent.

REDAȚIA.

Șăptămâna politică

Șăptămâna ce a trecut, cu toată febra deslănțuită de furia liberalilor, din prilejul alegerilor administrative, a marcat câteva evenimente, cari dovedesc că guvernul e preocupat în primul rând de interesele țării, apoi de alegeri, din care va eși, fără îndoială, biruitor.

Ministrul muncii, dl I. Răducanu, a depus la Cameră, două proiecte de legi, deopotrivă de însemnate. Primul se referă la recensământul general al populației, ce urmează a se efectua în cursul anului acesta. În sfârșit vom avea un recensământ cu date pozitive, funcționarii însărcinați cu culegerea datelor fiind instruiți din vreme. Al doilea proiect vorbește despre protejirea muncii indigene. Se prevede că supușii străini își vor putea exercita profesiunile numai în baza unei autorizații și numai acei profesioniști cari ne lipsesc.

De o importanță capitală, pe terenul economiei naționale, este inițiativa dlui Iuliu Maniu, președintele Consiliului de miniștri, pentru scăderea dobânzilor. În acest scop au fost convocați de dl V. Madgearu, ministrul finanțelor, toți reprezentanții marilor bănci. S'a hotărât imediată înființare a unui „Institut pentru lichidarea creanțelor ipotecare”, având rolul de a veni în ajutorul debitori-

lor în stare de insolvabilitate. Acest institut va proceda în urmă la scăderea dobânzilor urcate, ce sunt dictate îndeosebi de politica financiară a marilor bănci.

Tot pe teren economic vom câștiga de pe urma inaugurării noului pod de cale ferată peste Nistru, între Schit și Zalescyki. Linia feroviară ce s'a deschis va înlesni înmulțirea de bușeurilor în Polonia pentru produsele noastre.

Și străinătatea ne-a furnizat a serie de întâmplări, între cari cea mai de seamă este sfârșitul dictaturii în Spania. Primo de Rivera neputând rezista curentelor antidictatoriale tot mai intensive, și-a dat demisia. Se anunță grave turburări interne. O dovadă mai mult că excluderea voinei populului în politica de stat, nu dă rezultate bune. Am fost mai fericiți noi, că am știut să ne scăpăm din vreme de dictatura deghizată a liberalilor.

În timp ce la noi partidele din opoziție își dispută dreptul la guvernare, învrăjbind masele, românii din America au făcut o impunătoare manifestație dlui N. Iorga, descins la New-York, spre a promova cultura românească și peste ocean.

D. C.

DIN BIHOR

„Légion d'honneur“

Orășelul Beiuș a avut zilele trecute un frumos prilej de afirmare a valorilor sale sufletești și intelectuale. Cuibul de intelectuali, care în trecut a sălășluit atâția și atâția bravi fii ai neamului, care în primele prefaceri ale Ardealului în provincie românească, i-a furnizat atâția intelectuali bine pregătiți, pentru posturi de mari răspunderi, acel cuib azi a furnizat Ardealului un nou prilej de mândrie.

Republica Franceză a acordat unui fiu distins al Beiușului, profesorului Dr. Constantin Pavel înalta decorație a legiunii de onoare. Dacă mândria justificată cu care o poate purta acel decorat se resfrânge în prima linie asupra celui distins cu ea, numai puțin e adevărat însă și aceea, că prin acest eveniment și prin fastul prezenței dlui Consul al Republicii Franceze dl Henry Barthe de Saudford istoricului afirmării Beiușului s'a îmbogățit cu un capitol nou și vrednic de trecutul lui.

Nimeni nu-și putea închipui eu câți va ani înainte că în haosul național ce era Oradia, mândria și

afirmarea virtuților românești să poată fi desfundate așa grabnic și să poată fi exteriorizate într-o formă atât de splendidă și impozantă cum e azi când Bihorul are Casa sa Națională. Dar nu numai atât. Are Casa Națională cea mai frumoasă din țară. Cuvine-se a fixa în acest modest loc numele celor tăcuți dar patrioți români, cărora le revine meritul ideii, al dorului de realizări și a înfăptuirii mărețe. Nu-i vom aminti pe toți cei cari și-au dat colaborarea căci ei sunt: toți românii din Bihor și îndeosebi Oradia, aparținând tuturor categoriilor sociale.

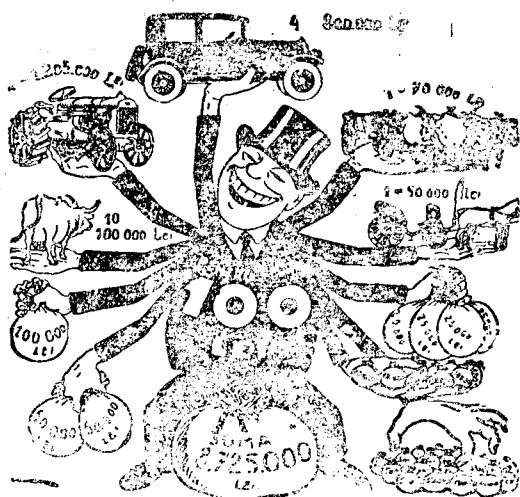
Cu toate acestea vom preciza că realizarea românească splendidă din Oradia va fi vecinica expresie a calităților sufletești distinse ale domnilor: Dr. Iosif Maiorescu, fost prefect de Bihor, azi Secretar General la Directoratul Ministerial al Banatului, apoi Arhiepiscopul Dr. Andrei Crișană, Dr. Andrei Ilie PRIMUL-președinte al Casei Naționale, prim-președintele Curții de Apel din Oradia. Dl Dr. Mangra cu Primăria din Oradia vor bine merita dela toți cei ce știu să aprecieze jertfele aduse pe Altarul Neamului românesc.

LOTERIA SANATOR

pentru construirea unui Sanatoriu pentru Tuberculoși la Cluj.

Tragerea irevocabilă la 26 Februarie 1930.

Oferă câștigătorilor premii în numerar și în natură, în valoare de Lei 8.725.000 consistând din:



4 automobile de lux 800.000
4 tr. citoare. . . . 1.205.000
1 car nou cu 4 hoi. 70.000
1 trăsura nouă
cu 2 cai. . . . 50.000
10 vaci cu l. pte. 100.000
și 40.037 câștiguri
în numerar . . . 6.500.000
În total 8.725.000

Și toate aceste numai pentru 100 Lei.

Cumpărați bilete de ale Loteriei Sanatorului de Tuberculoși, autorizată de Onor. Minister de Interne No. 1478 și 4952 A 1929.

Tragerea sub controlul autorităților și a unei comisii compuse din publicul cumpărător de bilete. — Fiecar al 4-lea bilet câștigă. — Cumpărând biletele Loteriei Sanator ajutați pe Tuberculoși.

COMITETUL DE ORGANIZARE LOTERIA SANATOR CLUJ, STR. REGINA MARIA 34

Tripourile

Pecețile roșii aplicate pe ușile unor pseudo-cluburi politice, transformate în tripouri nocturne, au produs o vie satisfacție în rândurile aceloră pentru cari morala există ca o noțiune bine precizată. Nici chiar presa dușmană guvernului, în toată decaderea ei, n'a îndrăznit să debiteze invective prea grosolane, cum obișnuște să facă, oricând ia guvernul măsuri, cari pentru opinia publică sunt de o neclintită seriozitate. Totuși patronii acestor localuri de pătimase deslănțuiri, n'au pregetat o încercare de agitație, spumegând în spasme de codoase isterice. Această dublă imoralitate a rămas însă izolată.

Pretutendeni n'am întâlnit în opinia publică, decât gesturi de legitimă aprobare la măsurile guvernului și ale autorităților, și o profundă indignare la descoperirea celor ce se petreceau în aceste localuri.

Căci privity în adâncul lor aceste descoperiri se smulg brutale din cronica faptelor diverse. Iată despre ce este vorba: În urma unor vegheri a-tente ale poliției, partidul averescan a fost somat să-și menție clubul din Capitală în limitele îngăduite de lege și să nu practice acolo tot felul de jocuri de noroc ruinătoare. Somația a rămas neascultată; iar în clubul transformat în tripou, preocupările de consultații ale destinului și triserile de borfași au continuat furioase. În loc de a se angaja în discuții doctrinare și științifice și de a se preocupa de metode eficiente de guvernare, membrii partidului averescan, cari pretind că se interesează de destinele țării, și nu se sfiesc de a-și revendica unele merite, se pierd pătimiși în cultul cartoforiei. Gândiți-vă la „intelectualii” dlui Averescu — cărora le place să se numească partid al intelectualelor — cu fețele crispate, cu ochii injectați de sânge petrecând nopți nervoase în jurul meselor cu cărțile de joc, sub cari zac sticlele cu alcoolul abrutizator. Să bea mult, să fumeze mult, să joacă în narcotică fierbere, se trisează și se ruinează. Câte crime își au geneza în această pătimășă încordare! Oare poetul „pătimirii” dl Oct. Goga patronul tripoului, de aci să-și fi împrumutat sugestivul titlu: „mustul care fierbe”?!

Dar obișnuinții tripoului nu erau numai nenorociții cari se închină stelei gheeralului, ci introduceau și streini cari cădeau victime ale apăsătorilor.

Cetățeni de prin provincie, veniți cu diferite treburi prin Capitală, cum erau simțiți că posed bani, erau prinși în cursă și târați inconștii spre aceste mocirle, de unde ieșeau dimineața jefuiți de bani și cu două scrisori în buzunar, una către familie și alta către procuror....

Autoritățile au prezentat o nesfârșită listă neagră, de funcționari cari după câteva ospețe dela tripoul averescan, și-au spulberat creerii, sau au trecut pragul puscărilor pentru a ispăși înfruptarea nepermisă din banii Statului, delapidată și aduși spre dăruire triseurilor. Și câți nu sunt despre cari nu să știe nimical! De aceia măsura autorităților deși cam tardivă, a fost primită cu o neșpusă bucurie de opinia publică. Mame și copii înaltă rugăciuni de

mulțumită lui Dzeu, că le-a salvat părintele de pe povârnișul ruinei.

Tripourile au fost închise. Această bubă socială trebuia odată amputată ca în locul ei să nu rămâie decât pecețile roșii, infierându-i-le pentru totdeauna ca un stigmat. Și sunt încă multe de aceste tripouri, a căror stărpire, ar constitui operă de morală socială. M. LETANU.

Noi și Sașii.

Acum o lună opinia publică românească a luat cu satisfacție la cunoștință, că un student sas s'a ridicat cavalereste împotriva calomniilor mone să ne timbreze drept intoleranți în ochii străinătății. Declarând, că elementul minoritar nu este pus, la Universitate, deci acolo unde vine în concurență cu cel românesc, într-o stare de inferioritate, că i-se respectă sensibilitatea, etc., dl Johann Hamrich a făcut un mult decât să pună la punct un adevăr. El a contribuit la apropierea sufletească între neamurile noastre, în calea căreia se află, decât obstacole reale, mai de grabă, prejudecăți, mai mult sau mai puțin înrădăcinate. Or, nimic nu este mai greu de învins decât o prejudecată. Zidurile se pot dărâma, fluviile se pot trece, dar o idee fixă este mai rezistentă. Doar timpul și înțelegerea pot să distrugă bariera de minciuni, care desparte două popoare, ce de secole trăiesc pe același sol, muncindu-l în cinste și frăție.

Studentul sas, — despre care sperăm, că redă fidel spiritul generației sale — a demonstrat concetățenilor săi și mai ales germanilor din Reich, că românii nu sunt barbari, feroci și insensibili, că n'au intenția de a jigni și că apreciază calitățile oricui. Și acei dintre germani, cari în trecut ne judecau cu asprime sau cu ironie își vor da poate seamă de greșeala comisă și chiar dacă nu vor desminti expres cele afirmate de ei, vor fi probabil în viitor mai dreți și mai precauți.

Sașii se pot fâli, că oriunde se manifestă în cadrele statului român, ei sunt considerați ca elemente de încredere și elită. În administrație, în armată, în magistratură, etc., ei ocupă locuri ce nu sunt printre ultimele.

Cuvântul „minoritar” este — recunoaștem — rău ales. El este susceptibil de semnificări și interpretări supărătoare și face să se nască la cel vizat un sentiment de inferioritate, de subjugare. Or, evident, că nu acesta poate să-i fie înțelesul. Exprimând un simplu raport numeric, termenul consacrat în tratatele post-belice, nu are, la noi cel puțin, sensul ce cu rea credință i-s'ar putea atribui. Suntem cu toții locuitori ai unei țări, al cărei progres ne profită tuturor. Din faptul, că elementul românesc posedă majoritatea absolută, rezultă însă anumite consecințe, ce se exprimă prin formule de drept și stări de fapt. Dar niciodată noi românii nu vom urmări suprimarea concetățenilor noștri de altă rasă.

Salutăm în gestul studentului sas începutul unei sincere înțelegeri și a unei colaborări rodnice.

AUREL PĂCURARIU.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

D. Decentralizatu, com. Alnahei. Fă și dta ca și niște orădan. O decentralizare mai nostimă ca și între ei nu există. E vorba că amândoi reprezintă o instituție românească superioară; pogan merge între Români. Soos face zece mairile... la budapesta. Așa decentralizare mai înțeleg și eu.

D. Manolescu-Strunga. Roman. Ești un actor cam întârziat în tragi-comedia mare, ce ne-a jucat partidul liberal de zece și ceva ani. La orice caz fă ce faci repede căci sunteți la al doisprezecelea... an al teroarei și la al doisprezecelea ceas al toleranței țării. Am înțeles brutalizarea țării din partea voastră, dar când autoritatea de Stat e în mâna adevăraților reprezentanți ai țării nu!

Acum merge cu risc bătaia: ead și na. Pe vremea voastră știu frate Strunga că bătaia era un privilegiu special... rezervat exclusiv țaranului ce va urât, vă urește și vă va urî încă multă vreme. Acum de acest privilegiu mai aveți parte și voi ici colo... la orice caz aproape întotdeauna când provocați.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN